

REMISSYTTRANDE

Datum
2022-03-14

Dnr
2021/7938

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.birs@regeringskansliet.se

Departementspromemorian Förbättrad hantering av ärenden om överförande av straffverkställighet (Ds 2021:37)

(Departementets diarienummer Ju2021/04350)

Departementspromemoriens huvudsakliga förslag är att vissa krav för att sända över en svensk dom på frihetsberövande påföljd till en annan EU-medlemsstat tas bort i lagen (2015:96) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen (europeiska verkställighetslagen). Det gäller bl.a. kravet på att ett översändande ska, utöver övriga förutsättningar, vara lämpligt.

Lämplighetskravet har uttryckligen följt av europeiska verkställighetslagen sedan den infördes 2015. Kravet saknar dock enligt vad som anges i promemorian motsvarighet i den EU-rättsakt som genomfördes genom lagen.

I förarbetena till europeiska verkställighetslagen beskrivs utförligt hur flera omständigheter av skiftande karaktär ska kunna beaktas inom ramen för lämplighetsbedömningen (prop. 2014/15:29, s. 71–75 och 175). Det kan t.ex. handla om hur reglerna för villkorlig frigivning och om hur anstaltsförhållandena ser ut i den verkställande staten samt om huruvida den verkställande staten avser att anpassa den aktuella påföljden och på vilket sätt. Omständigheterna aktualiserar bl.a. hänsynstaganden utifrån Europakonventionens krav. Mot den bakgrunden får det som inryms i det lagstadgade lämplighetskravet anses vara av stor betydelse för den enskilde utifrån ett rättighetsperspektiv.

Av promemorian framgår att borttagandet av lämplighetskravet inte är avsett eller förväntas medföra någon ändring i sak jämfört med vad som gäller i dag. Således anges i promemorian att förslaget kommer att effektivisera hanteringen av ärenden om överföranden av frihetsberövande påföljder, utan att den dömde går miste om en prövning av nu relevanta omständigheter. Enligt promemoriens analys kommer omständigheterna framöver kunna beaktas inom ramen för andra delar i den gällande regleringen, bl.a. regleringens fakultativa karaktär.

Från Justitiekanslerns perspektiv finns det inga synpunkter på det som anförs i promemorian om behovet av och syftet med de föreslagna lagändringarna, som ytterst synes vara att effektivisera hanteringen och öka antalet överföranden av frihetsberövande påföljder till andra medlemsstater i

EU. Inte heller finner Justitiekanslern skäl att på ett teoretiskt plan ifrågasätta promemorians analys av hur andra delar av den gällande regleringen kan fånga upp de omständigheter som i dag ryms inom ramen för lämplighetskravet.

Vad promemorian däremot inte övertygar om är hur det i praktiken kan säkerställas att den enskilde inte går miste om en prövning av relevanta omständigheter i ett överförandeärende när förslaget ändå innebär att ett lagstadgat krav, med allt vad som inryms i detta enligt förarbetena, tas bort. Det ligger nära till hands att anta att borttagandet av det lagstadgade kravet medför en otydligare reglering, vilket i sin tur kan leda till mindre förutsebarhet för den enskilde och även påverka enhetligheten i tillämpningen. Mot den bakgrunden och den typ av omständigheter som det ändå rör sig om anser Justitiekanslern att frågan om huruvida lämplighetskravet bör tas bort, inbegripet konsekvenserna av detta, förtjänar att analyseras ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I övrigt har Justitiekanslern inte några synpunkter på förslagen.

Ärendet har föredragits av Eva-Lena Wahlin.

På Justitiekanslerns vägnar

Anneli Skoglund

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.